Lietas Nr. 11816006711/K29-127/14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014. gada 9. janvārī.

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa

tiesnese **S. Hrebtova**

ar sekretāri **T. Terentjevu**, tulcēm **A. Štrausu, V. Sondori**

piedaloties prokurorei **V. Ozoliņai**

apsūdzētā aizstāvei – zvērinātai advokātei **V. Tanasei**

cietušā - sabiedrības /Nosaukums A/ pilnvarotajai pārstāvei – zvērinātai advokātei **I. Veikšai**

izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Lomonosova ielā 10 kriminālllietu, kurā tiek apsūdzēts

/pers. B/, personas kods /personas kods/,

noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 148. panta pirmajā daļā.

Tiesas izmeklēšanā tiesa

k o n s t a t ē j a :

/pers. B/ apsūdzēts par autortiesību pārkāpšanu, nodarot būtisku kaitējumu ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm.

Saskaņā ar apsūdzībā norādīto 2011.gada 30.martā LR IeM VP GKrPP Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes darbinieku veiktās pārbaudes laikā konstatēts, ka SIA /Nosaukums B/, (reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, ar juridisko adresi - /adrese/) saimnieciskās darbības veikšanas vietā - birojā /adrese/ esošajās divās datorsistēmās reproducētas un izmantotas komerciāla statusa datorprogrammas par kopējo vērtību 1211,00 LVL (viens tūkstotis divi simti vienpadsmit lati), kurām SIA /Nosaukums B/ valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi /pers. B/ nevarējis uzrādīt iegādes legalitāti apstiprinošus dokumentus, tādējādi nevarējis pamatot autortiesību iegūšanu un izcelsmi, un tās ir:

1. viena vienība Corel Draw 9 - LVL 514,00 apmērā;
2. viena vienība Microsoft Offise Enterprise 2007 - LVL 537,00 apmērā;
3. viena vienība Microsoft Windows XP Pro - LVL 125,00 apmērā;
4. viena vienība Total Commander 7.04 - LVL 35,00 apmērā.

Saskaņā ar apsūdzībā norādīto uzskaitītās datorprogrammas ir reproducētas un izmantotas bez autortiesību subjekta atļaujas (licences vai licences līguma veidā), kas noteikts LR „Autortiesību likums" 40. pantā, tādējādi aizskarot datorprogrammu tiesību īpašnieku - kompāniju /nosaukums/ un /nosaukums/ mantiskās tiesības, kas noteiktas 15.pantu 4.daļā, t.i. - autoram ir tiesības izmantot savu darbu jebkādā veidā, atļaut vai aizliegt tā izmantošanu, saņemt atlīdzību par atļauju izmantot savu darbu un par darba izmantošanu, izņemot likumā paredzētos gadījumus, 15.panta 2.daļā, t.i. - autora izņēmuma tiesības attiecībā uz datorprogrammu izmantošanu, kas atbilstoši LR „Autortiesību likuma" 68. pantam uzskatāms par autortiesību pārkāpumu.

Saskaņā ar apsūdzībā norādīto, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 125. panta 2. daļai ir uzskatāms par pierādītu, ka persona ir pārkāpusi tiesiskā īpašnieka autortiesības, blakustiesības, ja vien tā nespēj ticami izskaidrot vai pamatot šo tiesību iegūšanu vai

izcelsmi.

/pers. B/ ar savām darbībām, kā SIA /Nosaukums B/ valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, laikā līdz 2011. gada 30. martam, kā arī SIA /nosaukums/" (reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, ar juridisko adresi - /adrese/) valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, laikā no 2008. gada 24. jūlija līdz 2011. gada 23.februārim, SIA /Nosaukums B/ birojā /adrese/ izdarījis autortiesību pārkāpumu, tādējādi nodarot ne vien ievērojamu mantisku kaitējumu datorprogrammu īpašniekiem, un tieši - /Nosaukums A/ 662,00 LVL un /Nosaukums E/ 514,00 LVL apmērā, bet arī apdraudot valsts ekonomiskās intereses, valsts ekonomisko izaugsmi saistībā ar intelektuālo īpašumu, tai skaitā nodarot kaitējumu godīgai konkurencei, kā arī aizskarot patērētāju tiesības un drošības intereses, tādējādi radot ietekmi uz sabiedrības tiesībām un interesēm. Kā arī nodarot Latvijas Republikas Satversmes 113. pantā valsts noteikto autortiesību pārkāpumu, kas uzskatāms par personas tiesību un interešu ievērojamu apdraudējumu. Līdz ar to ar savām darbībām /pers. B/ izdarījis autortiesību pārkāpumu, nodarot būtisku kaitējumu ar likumu aizsargātām personu tiesībām un interesēm.

Norādītās /pers. B/darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 148. panta 1. daļas.

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. B/ sevi par vainīgu neatzina un liecināja, ka tiesas sēdē cietušā puse maldināja tiesu sakot, ka Home Edition ir tikai mājas lietošanai. Licences līgumā, ko izdod /nosaukums/, ir rakstīts, ka šī programma tiek dota kā fiziskām, tā juridiskām personām. Tālāk licences līgumā ir rakstīts, ka ir ierobežojums - ne vairāk kā 5 datori var būt apvienoti, bet viņa ofisā bija divi datori. Par iesniegto preču pavadzīmi var teikt, ka ar šo pavadzīmi neko nedarīja, nesatikās ar šiem cilvēkiem, ja tie cilvēki darīja kaut ko nelikumīgi, tad tas ir jāskata citā lietā. Var teikt, ka tas nebija septembris, kad /pers. M/ atnāca pie viņa, jo septembrī viņš bija Bulgārijā, /pers. M/ jauc. Viņš neatceros, kādi dokumenti bija /pers. M/ atnestajā mapē, viņa teica, ka viņai tos nevajagot, un starp dokumentiem viņš atrada pavadzīmi.

Datoru, uz kura rakstīts Acers, lietoja viņš (/pers. B/). Intel Pentium bija /pers. R/ dators. Pārbaudes laikā viņš norādīja policijai uz datoru, kuru lieto. Par mantu apskates protokolā 2. un 3. punktā norādīto var paskaidrot, ka, kad parakstīja šos dokumentus, policijas darbinieki viņam uzdeva jautājumu, kas viņš ir. Viņš teica, ka /Nosaukums B/, policijas darbinieki teica, ka viņš atbild par visu, kas šeit atrodas, un kā amatpersona viņš parakstīja dokumentus. Viņu maldināja, viņš to neteica kā īpašnieks. Uz to laiku ne pirmais dators, ne otrais dators nepiederēja SIA /Nosaukums B/. Pirmais dators piederēja SIA /Nosaukums F/, bet otrs dators piederēja /pers. R/. Tā kā telpās atradās SIA /Nosaukums B/, viņš arī parakstīja kā /Nosaukums B/. Grāmatvedības programmu iegādājās SIA /Nosaukums F/. Kad salūza viņa (/pers. B/) dators, viņš to uz laiku uzlika uz /pers. R/ datora. Šī programma bija uz abiem datoriem, bet tā strādā tikai uz viena datora, uz abiem nevar vienlaikus strādāt. Nezina, kas uz /pers. R/ datora, uzstādīja programmu Corel Drawe pēc /pers. R/ nāves. Tā jau bija uzstādīta, bet palūdza to pārtaisīt, šai programmai ir trūkumi, tā bija jāizdzēš un jāuzliek par jaunu.

Tiesa, noklausoties tiesas izmeklēšanā cietušā /nosaukums/ pilnvarotās pārstāves liecības, liecinieku liecības, kā arī nolasot pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecinieku liecības, izvērtējot rakstveida pierādījumus, atzīst, ka apsūdzētais ir attaisnojams sekojošu iemeslu dēļ.

Cietušā SIA /Nosaukums A/ pilnvarotā pārstāve /pers. V/ tiesas sēdē liecināja, ka uztur spēkā lietā iesniegto pieteikumu kompensācijas pieprasījumam no apsūdzētās personas. Kompensācijas apmērs nosakāms saskaņā ar zaudējumu apmēru. Autortiesību likums nosaka, ka gadījumā, ja zaudējumu apmērs nav precīzi nosakāms, tad zaudējumu atlīdzība nosakāma atbilstoši tai summai, kuru autortiesību subjekts varētu saņemt par autortiesību objekta izmantošanas atļaujas izsniegšanu, tātad par licenci. Līdz ar to ar Autortiesību likuma pantu ir pamatots prasījuma apmērs, kas ir mazumtirdzniecībā rekomendētās cenas attiecībā uz divām programmām, ko ražojis /nosaukums/, kopumā Ls 622. Nevar atbildēt par SIA /Nosaukums E/ pieteikto kaitējuma apmēru, bet acīmredzot arī šī summa veidota no mazumtirdzniecībā rekomendējamo datorprogrammu cenām. Tādējādi atbilstoši Autortiesību likumam atzīstams, ka ar apsūdzētā darbībām cietušajam nodarīts zaudējums apsūdzībā norādītajā apmērā, kas ir nelikumīgi reproducēto un datoru cietajos diskos instalēto datorprogrammu mazumtirdzniecības cena.

Attiecībā uz lietas 50. lappusē atrodošos Microsoft Office 97 diska kopiju var paskaidrot, ka tas ir Home Edition disks un paredzēts mājas lietošanai, bet Enterprise nozīmē, ka tas ir uzņēmumu lietošanai, un Home Edition neattiecas uz Enterprise. Microsoft politika ir tāda, ka datorprogrammas tiek licencētas konkrētai personu grupai - studentiem par ļoti zemu cenu, mājas lietošanai par augstāku samaksu, bet uzņēmumiem par pavisam citu samaksu. Programmās ir dažāda komplektācija, tās atšķiras attiecībā no tā, kam un kādai lietošanai tās paredzētas.

Attiecībā uz datorprogrammu cenām, izmeklēšanu veica policija un griezās šajā jautājumā pie datorprogrammu vairumtirgotājiem. Gadījumos, kad tiek konstatēts autortiesību pārkāpums, tiek pieprasīta cena, kas ir spēkā aktuālajā brīdī. Kompensācijas apmēru norādīja datorprogrammu ražotāji un vairumtirgotāji, tā ir viņu licences cena.

Liecinieks/pers. A0/ tiesas sēdē liecināja, ka SIA /Nosaukums B/ pārbaudes laikā par datorprogrammu legalitāti apsūdzētais /pers. B/ atvēra durvis policijas darbiniekiem un ielaida sava uzņēmuma birojā. Apsūdzētais policijas darbiniekiem uzrādīja datorus, bet ir jāskatās mantu apskates protokolos, jo tur jābūt norādei, ko persona norādījusi kā datora īpašnieku.

Apskatoties uzrādītos mantu apskates protokolus Nr. 1 un Nr. 2 (lietas 12.-15. lapas), liecinieks liecināja, ka no protokoliem redzams, ka apsūdzētais apskates brīdī bija SIA /Nosaukums B/ valdes loceklis un apskates laikā bija klāt un apstiprināja protokolā fiksēto ar savu parakstu. Kā pirmās datorsistēmas īpašnieks norādīts SIA /Nosaukums B/, apskati ir veicis /pers. AA/ un protokolā norādīto kā pareizu apstiprinājis /pers. B/. Otrās datorsistēmas apskati veicis viņš (/pers. AA/), klātesot SIA /Nosaukums B/ valdes loceklim /pers. B/, un pēc /pers. B/ norādes kā datorsistēmas Nr. 2 īpašnieks norādīts SIA /Nosaukums B/.

Programmu nodrošinājuma legalitātes pārbaudes mērķis ir fiksēt visas programmas, kas uzstādītas uzņēmuma datorsistēmā.

Datora tehniskā funkcionalitāte ļauj fiksēt ne tikai pašu programmu, bet arī tās izstrādātāju, programmas uzstādīšanas laiku, atsevišķās situācijās izmantošanas biežumu.

Dotajā brīdī nevar pateikt, kādā valodā notika kontaktēšanās ar apsūdzēto, vai latviski vai krieviski, bet nebija apsūdzētā norādes par tulka nepieciešamību pārbaudes brīdī, jo tas būtu noteikti fiksēts. Līdz ar to pieņemams, ka apsūdzētajam bija saprotams dokumenta saturs, nekādas domstarpības par to pārbaudes laikā acīmredzot neradās. Neatceras, ka pārbaudes laikā būtu tāda informācija, ka dators pieder /pers. R/.

Attiecībā uz 15. lietas lapā fiksēto datorprogrammu uzstādīšanas laiku datorsistēmā, var liecināt, ka datorprogramma Nr. 1 Windows XP Professioma ir uzstādīta 2009. gada 4. janvārī plkst. 22.53; datorprogramma Nr. 2 /pers. AB/ učot V77 uzstādīta 2010. gada 19. februārī plkst. 18.04; datorprogramma Nr.3 ESET MOD 32 Antivirus 4 uzstādīta 2011. gada 21. martā plkst. 11.28; datorprogramma Nr. 4 Microsoft Office Enterprise 2007 uzstādīta 2009. gada 4. janvārī; datorprogramma Nr. 5 Corel Draw 9 uzstādīta 2009. gada 23. novembrī.

Liecinieks/pers. AD/ tiesas sēdē liecināja, ka viņam nav nekas zināms par to, ka /pers. B/ izmantoja datorprogrammas nelikumīgi. Pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības neatceras, jo tas bija sen.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501. panta 2. punktu tika nolasītas liecinieka /pers. AD/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības, no kurām seko, ka birojā /adrese/ ir reģistrēta SIA /Nosaukums G/, kurā pēdējā pusgada laikā viņš (/pers. AD/) ir prokūrists. Vienā telpā kopā ar SIA /Nosaukums G/ atrodas arī dažu citu firmu – SIA /Nosaukums H/, SIA „/pers. AF/" darba vietas, tajā skaitā /pers. B/ firma SIA /Nosaukums B/. Viņš (/pers. AD/) birojā atrodas maz un maz ko zina par biroja kaimiņu firmu darbību.

2011. gada 30. martā, kad viņš (Baškirovs) atradās biroja telpās un spēlēja kārtis uz datora, kas atrodas pa kreisi no arkas, ieradās policijas darbinieki un veica datoros uzstādīto datorprogrammu pārbaudi. Pārbaudes brīdī telpās atradās /pers. B/. Uz policijas darbinieku jautājumiem /pers. B/ sāka skaidrot, ka viens dators (pa kreisi no arkas) pieder viņa firmai SIA /Nosaukums B/, bet otrs (pie loga) – SIA /Nosaukums H/. Dokumentus par datoriem viņš uzreiz sameklēt nevarēja, tāpēc policijas darbinieki sastādīja aktu. Par datorprogrammām neko paskaidrot nevar, jo maz ko saprot datoros. Pats nevienu programmu nav uzstādījis un nezina, kas to darīja. Dažas reizes pēc /pers. B/ izsaukuma atnāca kādi meistari un saveda kārtībā internetu, likvidēja vīrusus. (lietas lapas 59-61)

Liecinieks/pers. AG/ tiesas sēdē liecināja, ka viņš izīrē telpas /adrese/. Neatceras, tieši kurām firmām telpas ir izīrētas, jāskatās grāmatvedībā. Izīrē telpas arī viņa tēvam /pers. B/ piederošajām firmām. Ir pagājis daudz laika un daudz ko neatceras.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501. panta 2. punktu tika nolasītas liecinieka /pers. AH/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības, no kurām seko, ka viņam piederošā dzīvokļa /adrese A/ telpas viņš iznomā un uz 2011. gada martu bija spēkā četri nomas līgumi, tajā skaitā ar viņa tēvam piederošajiem uzņēmumiem SIA /Nosaukums B/ un SIA /Nosaukums I/. Viss, kas atrodas dzīvoklī, ir komersantu īpašums, kuri tur veic savu darbību. Precīzi nezina, kas kam pieder. Nezina, cik datoru ir uzstādīti dzīvoklī un kam tie pieder, vēl jo vairāk neko nezina par datorprogrammu legalitāti. Tēvam ir savs bizness un viņš par to neinteresējas. (lietas lapas 65-66)

Lieciniece/pers. AI/ tiesas sēdē liecināja, ka ar apsūdzēto viņa iepazinās pēc nopratināšanas pie izmeklētājas. Izmeklētāja viņai izstāstīja par lietas būtību, uzdeva jautājumus, gāja runa par datoriem un viņas (/pers. M/) mirušo civilvīru /pers. AJ/. Runa gāja par to, ka viņas nelaiķa vīrs pārdevis apsūdzētajam datoru un viņa pēc tam nodomāja, ka var piezvanīt un sarunāt un paņemt šo datoru sev, varbūt atstāt meitai par piemiņu vai vēlāk pārdot. Pa uzziņām viņa uzzināja firmas nosaukumu, sazvanījās ar /pers. B/ un stādījās priekšā, izstāstīja situāciju. Viņš teica, ka ir gatavs tikties, bet lai viņa atved dokumentus, kas pierāda, ka viņai ir tiesības uz šo datoru. Viņa atrada dokumentu mapi, kur bija kādas pavadzīmes, un aizbrauca pie /pers. B/. Aizbraucot viņa redzēja datoru, tas bija vecs un viņai tāds nebija vajadzīgs. /pers. B/ arī teica, ka dators nav darba kārtībā. Viņa atstāja šo mapi ar dokumentiem /pers. B/, tur bija kaut kādi dokumenti uz datoru. Pēc tam ar /pers. B/ vairāk nekontaktējās, redzēja tikai tiesā. Viņas civilvīrs strādāja celtniecībā, ar datoriem oficiāli naudu nepelnīja, bet ja kāds lūdza palīdzēt, tad palīdzēja.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501. panta 1. punktu tika nolasītas liecinieces /pers. AI/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības no kurām seko, ka no 2007. gada līdz 2009. gada 22. maijam viņa dzīvoja civillaulībā ar /pers. AJ/, viņi dzīvoja īrētos dzīvokļos, pēdējā adrese /adrese B/. Atceras, ka Juris uz viņu īrēto dzīvokli atveda datoru un monitoru. Monitoru viņš atdeva viņas (/pers. M/) meitai, bet datoru neizmantoja un glabāja savā šķūnī. Cita datora šajā laika periodā viņam nebija. Juris saprata datoros, varēja uzstādīt programmas, bet naudu ar savām datora iemaņām viņš nepelnīja, tādus pakalpojumus nesniedza. Personu vārdā /pers. B/ nezina, civilvīrs šo vārdu nekad nebija pieminējis. Par firmu nosaukumiem SIA /Nosaukums B/, SIA /Nosaukums H/ un SIA /Nosaukums J/ civilvīrs arī nekad neko netika teicis, cik zina, viņš tur nestrādāja. (lietas lapas 83-84)

No 2011. gada 30. martā veiktās pārbaudes SIA /Nosaukums B/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, saimnieciskās darbības veikšanas vietā - birojā /adrese/ un tās laikā izņemtajiem diviem datorsistēmu cietajiem diskiem, pārbaudes laikā sastādītajiem pārbaudes aktu un mantu apskates protokoliem Nr.1 un Nr.2 seko, ka pārbaudes laikā konstatēts, ka uzņēmums SIA /Nosaukums B/ saimnieciskajā darbībā izmanto divas datorsistēmas, kurās kopumā instalētas 10 komerciāla statusa programmas. Uzņēmuma amatpersona - SIA /Nosaukums B/ valdes loceklis /pers. B/, kurš bijis klāt pārbaudes laikā, fiksēto datorprogrammu legalitāti apliecinošu dokumentāciju apņēmies iesniegt līdz 31.03.2011. (lietas lapas 11-16)

No biedrības "Datorprogrammu autortiesību apvienība" 09.04.2011. atbildes seko, ka Microsoft Office Enterprise 2007 cena (ar PVN) ir Ls 537,00; Total Commander V7 - Ls 35,00; Corel DRAW 9 - Ls 514,00; Windows XP Professional - 125,00. (lietas lapa 13)

No apsūdzētā /pers. B/ iesniegtajiem dokumentiem un diska kopijām par datorprogrammu un to izmantošanas atļauju iegādi un SIA /Nosaukums B/ bilances seko, ka /pers. B/ ir iesniedzis pārbaudes laikā fiksēto datorprogrammu legalitāti apliecinošu dokumentāciju tikai daļēji, no 10 fiksētajām datorprogrammām iesniegti dokumenti par 6 datorprogrammām, bet par 4 apsūdzībā fiksētajām datorprogrammām dokumentācija nav iesniegta. (lietas lapas 50-55, 119-121, 122-125).

No LR IeM VP GKrPP Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes 4. nodaļas vecākās inspektores J. Fedņevas ziņojuma un informatīvo datu bāzu izdrukas seko, ka /pers. B/ norādītā persona /pers. AJ/, personas kods /personas kods/, kas pēc /pers. B/ teiktā ir datorsistēmas bloka Nr.2 īpašnieks un datorprogrammu uzstādītājs, miris /miršanas datums/. (lietas lapas 71-72)

No izdrukām no LR Uzņēmumu reģistra datu bāzes, Nodokļu maksātāju reģistra datu bāzes par SIA /Nosaukums B/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, par SIA /Nosaukums H/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, un par /pers. B/, seko, ka /pers. B/ laikā līdz 2011. gada 30. martam bija SIA /Nosaukums B/ valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, kā arī SIA ,,/nosaukums/" valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, laikā no 2008. gada 24. jūlija līdz 2011. gada 23.februārim. (lietas lapas 105-106, 126-134)

Izvērtējot tiesas izmeklēšanas gaitā pārbaudītos pierādījumus, tiesa atzīst, ka ar lietas materiāliem pierādīts un arī /pers. B/ nenoliedz, ka viņš bija SIA /Nosaukums B/ valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi laikā līdz 2011. gada 30. martam, un ir bijis SIA /Nosaukums H/ valdes loceklis laika periodā no 2008.gada 24.jūlija līdz 2011.gada 23.februārim.

Ar liecinieka /pers. AN/ liecībām ir pierādīts, ka 2011. gada 30. martā policijas pārbaudes laikā SIA /Nosaukums B/ saimnieciskās darbības veikšanas vietā – birojā /adrese/ atradās divas datorsistēmas, kurās reproducētas, tajā skaitā, apsūdzībā norādītās datorprogrammas. Liecinieka/pers. A0/ liecības apstiprina, ka /pers. B/ paskaidroja, ka abi datori pieder SIA /Nosaukums B/, par to tika izdarīta atzīme mantu apskates protokolos, kā arī /pers. B/ paziņoja, ka datorprogrammu legalitāti apliecinoši dokumenti tiks piestādīti vēlāk, jo tos ir jāsameklē uzņēmuma grāmatvedībā. Liecinieks/pers. A0/ arī liecināja, ka apskates protokolā tiek fiksētas programmas, kas tiek fiksētas konkrētās datorsistēmas apskates laikā, datora tehniskā funkcionalitāte ļauj fiksēt ne tikai pašu programmu, bet arī tās izmantošanas laiku un biežumu. Liecinieks/pers. A0/ arī liecināja, ka pēc apskates protokola sastādīšanas klātesošai personai tiek uzrādīts apskates protokols un kā apliecinājumu tam, ka šajā protokolā fiksētie dati ir patiesi, klātesošā persona parakstās par šo datu patiesumu, ka tie nav sagrozīti.

Ar iepriekšminētajiem mantu apskates protokoliem pierādīts, ka to sastādīšanā piedalījies pats SIA /Nosaukums B/ valdes loceklis /pers. B/, datorsistēmas apskates 2.punktā ir norādīta informācija, ko sniedzis pats /pers. B/ un tā ir – datorsistēmu Nr.1 lietojuši uzņēmuma darbinieki un datorsistēmu Nr.2 lietojis pats /pers. B/; 3.punktā minēts, kam pārbaudāmās datorsistēmas pieder, un abām datorsistēmā piederība ir norādīta – SIA /Nosaukums B/. Tādējādi apsūdzētā apgalvojumi par to, ka viņš nav sapratis pārbaudes laikā notiekošo, nav patiesi, jo ziņas par datoru lietotājiem un piederību mantu apskates protokolos ir ierakstītas no /pers. B/ vārdiem, ko apstiprināja arī liecinieks /pers. AN/.

No mantu apskates protokola Nr.2 seko, ka datorsistēmā Nr.2 ir uzstādīta programma Windows XP Professional, bez kuras datorsistēma faktiski nefunkcionē, ar to nevar veikt darbības. Datorsistēmā Nr. 2 ir uzstādīta arī grāmatvedības programma, kura uzstādīta 2010.gada 19.februārī un apsūdzētais ir uzrādījis tās iegādi apliecinošus dokumentus un tādējādi apliecinājis, ka šī programma ir izmantota SIA /Nosaukums B/ grāmatvedības kārtošanā. Līdz ar to faktiski apliecināts, ka datorsistēma Nr.2 ir tikusi izmantota SIA /Nosaukums B/ saimnieciskās darbības nodrošināšanai. Bez nelicencētās Windows XP Professional operētājsistēmas nevarētu strādāt arī ar legāli iegādāto grāmatvedības programmu.

No mantu apskates protokola Nr. 2 seko, ka datorsistēmā Nr.2 ir uzstādīta Corel DRAW 9, kurai apsūdzētais nav varējis uzrādīt legalitāti apliecinošus dokumentus. Šīs programmas uzstādīšanas laiks ir 2009.gada 23.novembris, tas ir, pēc /pers. AJ/ nāves 2009. gada 22. maijā, līdz ar ko nav patiesi apsūdzētā apgalvojumi, ka datorsistēma piederējusi /pers. AJ/ un programmas uzstādījis pats /pers. AJ/. Arī no liecinieces /pers. AI/, kura bija /pers. AJ/ faktiskā dzīvesbiedre, pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām seko, ka viņa no civilvīra neko nebija dzirdējusi ne par /pers. B/, ne SIA /Nosaukums B/, ne SIA /Nosaukums H/, ka /pers. AJ/ bijusi datorsistēma, bet to viņš neesot izmantojis un tā glabājusies šķūnītī.

Izvērtējot 2012.gada 26.septembra tiesas sēdē /pers. B/ advokātes iesniegto preču pavadzīmi – rēķinu Nr.ABR 708845 no 29.09.2008. (lietas lapa 162) par it kā notikušu darījumu starp SIA /Nosaukums K/ un /pers. AJ/ par datora iegādi kopā ar programmām Corel Draw 9 (uzstādīta datorā jau pēc /pers. AJ/ nāves) Microsoft Offise Enterprise 2007; Microsoft Windows XP Pro, tiesa uzskata, ka minētai pavadzīmei ar doto kriminālllietu nav nekādas saistības un tā nepierāda, ka datorsistēma Nr. 2 ir piederējusi /pers. AJ/ un augstākminētās datorprogrammas ir legālas.

No Valsts ieņēmumu dienesta sniegtās informācijas par SIA /Nosaukums K/ un iesniegto pavadzīmi, seko, ka SIA /Nosaukums K/ 2008.gada 04.decembrī izslēgts no PVN reģistra; nav iesniegti pārskati par pavadzīmju numuru izlietojumu par periodu no 2008.gada jūlija, tai skaitā par pavadzīmi – rēķinu Nr.ABR 708845, kas izsniegta 2007. gada 29. maijā; no 2008.gada 01.janvāra nav reģistrēts kases aparāts, VID rīcībā nav informācijas par darījumiem ar /pers. AJ/. Minētā pavadzīme ir norādīta divu nodokļu maksātāju pievienotās vērtības nodokļu deklarācijās, kur PVN ir 4 346,65 LVL un 14 228,14 LVL. (lietas lapas 218-220)

No AS „GE /pers. AP/" sniegtās informācijas seko, ka pārskaitījums uz rēķinā norādīto SIA /Nosaukums K/ kontu pēc preču pavadzīmes – rēķina Nr.ABR 708845 nav veikts. (lietas lapa 215)

Tādējādi no minētā secināms, ka rēķinā pavadzīmē Nr.ABR 708845 norādītais darījums nevarēja notikt, jo, ja nav reģistrēts kases aparāts, tad nevar veikt skaidras naudas norēķinus, kā arī divas reizes vienu un to pašu pavadzīmi nevar izmantot.

Liecinieces /pers. AI/ tiesas sēdē sniegtās liecības par šīs pavadzīmes parādīšanos dotajā kriminālprocesā tiesa uzskata par apšaubāmām, jo, ņemot vērā to, cik ilgs laiks pagājis kopš /pers. AJ/ nāves, kā arī to, ka lieciniece un /pers. AJ/ dzīvojuši īrētos dzīvokļos, bieži pārcēlušies, ir apšaubāma šādas iespējamas pavadzīmes uzglabāšana.

Bez tam, no lietas materiāliem seko, ka pirmstiesas izmeklēšana ir pabeigta 2011. gada 30. novembrī, bet apsūdzētais nevienā brīdī nav minējis faktu, ka pie viņa ir griezusies /pers. AI/ un iesniegusi pavadzīmi, jo no /pers. AI/ liecībām seko, ka viņa griezās pie apsūdzētā dažas dienas pēc viņas nopratināšanas policijā (/pers. AI/ nopratināta policijā 2011. gada 9. septembrī).

No 2011.gada 07.jūlija cietā diska apskates protokola (lietas lapas 92-95) ir redzamas ziņas par datorprogrammu bez

licencēm izmantošanas laikiem, t.sk., arī ziņas par to, ka šīs datorprogrammas tika izmantotas pēc 2009.gada 22.maija līdz 2011.gada 30.martam SIA „/nosaukums/ un SIA /Nosaukums H/ saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Izvērtējot tiesas sēdē pārbaudītos pierādījumus, tiesa atzīst, ka tiesas izmeklēšanas gaitā ir apstiprinājies, ka /pers. B/ kā SIA /Nosaukums B/ valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, laikā līdz 2011. gada 30. martam, kā arī SIA ,,/nosaukums/" valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi laikā no 2008. gada 24. jūlija līdz 2011. gada 23.februārim, SIA /Nosaukums B/ birojā /adrese/ ir izdarījis autortiesību pārkāpumu, un ir ticis nodarīts mantisks kaitējums datorprogrammu īpašniekiem /Nosaukums A/ 662,00 LVL un /Nosaukums E/ 514,00 LVL apmērā.

Neskatoties uz iepriekš norādīto, apsūdzētais ir atzīstams par nevainīgu viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 148. panta 1. daļas un ir attaisnojams sekojošu iemeslu dēļ.

Atbilstoši Krimināllikuma 1.panta pirmās daļas noteikumiem pie krimināltbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes.

Noziedzīga nodarījuma sastāvu veido četri obligāti elementi – noziedzīga nodarījuma objekts, objektīvā puse, subjekts, subjektīvā puse.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 124.pantu kriminālprocesā pierādāma noziedzīga nodarījuma sastāva esamība vai neesamība.

Noziedzīgā nodarījuma juridiskā kvalifikācija ir pilnīgas atbilstības konstatēšana starp nodarījuma faktiskajām pazīmēm un Krimināllikuma pantā, tā daļā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm. Tātad pierādāma tostarp noziedzīga nodarījuma sastāva obligāta pazīme – objektīvā puse.

Krimināllikuma 148.panta pirmajā daļā ir paredzēta atbildība par autortiesību un blakustiesību pārkāpšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums ar likumu aizsargātām tiesībām un interesēm.

Tādējādi no minētā secināms, ka likumdevējs kā krimināltbildības nosacījumu, ir ietvēris vainīgās personas darbības rezultātā radītu būtisku kaitējumu. Nekonstatējot kaitīgas sekas būtiska kaitējuma veidā, krimināltbildība par autortiesību un blakustiesību pārkāpšanu neveidosies.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2013. gada 28. februāra lēmumā Nr. SKK-76/2013 krimināllietā Nr. 11816006611 ir norādījis sekojošo.

„Tiesību teorijā ir norādīts, ka autortiesības ir autora izņēmuma tiesības uz savu darbu un jebkādu tā izmantošanu. Ar darbu Krimināllikuma 148.panta izpratnē saprot autora radošas darbības rezultātu literatūras, zinātnes vai mākslas jomā neatkarīgi no tā izpausmes veida, formas un vērtības. Cietušie ir fiziskas personas (autori), kuru radošo spēju rezultātā radīts konkrētais darbs. Autortiesībām ir personisko un mantisko tiesību raksturs (skatīt U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre. Krimināllikuma zinātniski praktiskais komentārs. 2.grāmata. Sevišķā daļa. Firma „AFS". Rīga 2007, 302.-304.lappuse.).

Savukārt likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.panta pirmajā daļā noteikts, ka atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, ar kuru radīts būtisks kaitējums, iestājas, ja noziedzīgā nodarījuma rezultātā ne vien nodarīts ievērojams mantiskais zaudējums, bet arī apdraudētas vēl citas ar likumu aizsargātās intereses un tiesības vai ja šāds apdraudējums ir ievērojams.

Šā panta otrajā daļā noteikts, ka par ievērojamu mantisko zaudējumu atzīstams mantiskais zaudējums, kas nodarījuma izdarīšanas brīdī pārsniedz piecu tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu. Atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktam (spēkā no 2011.gada 1.janvāra) noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā minimālā mēnešalga bija noteikta Ls 200, tas ir, par ievērojamu mantisku zaudējumu varēja atzīt, ja mantiskā zaudējuma apmērs pārsniedza Ls 1000."

No minētā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta lēmuma arī seko, ka tiesai jāizvērtē, *„kā tieši izpaudies šī noziedzīgā nodarījuma, kas ir ar materiālu sastāvu, būtisks kaitējums katrai no apsūdzībā norādītajām datorprogrammu tiesību īpašniecēm, tas ir, vai ar apsūdzētā izdarītajām darbībām radīts būtisks kaitējums katrai no apsūdzībā norādītajām datorprogrammu tiesību īpašniecei."*

Kā redzams no apsūdzības, tad /pers. B/ inkriminēts, ka SIA /Nosaukums B/ savās divās datorsistēmās glabāja un saimnieciskajai darbībai izmantoja 4 nelegālas datorprogrammas, kas bija reproducētas, pārkāpjot autortiesības, tādējādi pārkāpjot datorprogrammu tiesību īpašnieku – kompāniju /Nosaukums A/ un /Nosaukums E/ Autortiesību likuma 15.panta otrajā daļā noteiktās izņēmuma tiesības uz datorprogrammas izmantošanu, ar kopējo datorprogrammu vērtību Ls 1211,00.

No noziedzīgā nodarījuma apraksta redzams, ka kopējā vērtība, tas ir, ievērojams mantiskais zaudējums veidojas, saskaitot kopā abu datorprogrammu tiesību īpašnieku zaudējumus.

Tiesa, ņemot vērā augstākminēto Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta praksi, uzskata, ka ir jāizvērtē, vai ar apsūdzētā izdarītajām darbībām radīts būtisks kaitējums katrai no noziedzīgā nodarījuma aprakstā norādītajām datorprogrammu tiesību īpašniecēm.

Par ievērojamu mantisku zaudējumu atzīstams mantisks zaudējums, kas nodarījuma konstatēšanas brīdī pārsniedza piecu tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu. 2011.gada 30.martā, tas, ir, dienā, kad tika konstatēts nodarījums, Latvijas Republikas minimālā mēnešalga bija noteikta Ls 200 atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumu

Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktam. Līdz ar to, ievērojams mantisks zaudējums sasniedza Ls 1000.

Tiesa, ņemot vērā noziedzīgā nodarījuma aprakstā norādīto un cietušā /Nosaukums M/ pārstāves liecībās norādīto datorprogrammu vērtību, biedrības "Datorprogrammu autortiesību apvienība" 09.04.2011. atbildē norādīto datorprogrammu vērtību, konstatē, ka nevienam no datorprogrammu īpašniekiem nav nodarīts ievērojams mantisks zaudējums, jo /Nosaukums E/ nodarītais mantiskais zaudējums sastāda Ls 514,00, bet /Nosaukums A/ – Ls 662,00.

Saskaņā ar likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.pantu atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, ar kuru radīts būtisks kaitējums, iestājas, ja noziedzīga nodarījuma rezultātā ne vien nodarīts ievērojams mantiskais zaudējums, bet arī apdraudētas vēl citas ar likumu aizsargātās intereses un tiesības vai ja šāds apdraudējums ir ievērojams.

Noziedzīgā nodarījuma aprakstā norādīts, ka ar apsūdzētā darbībām apdraudētas vēl citas ar likumu aizsargātās intereses un tiesības - godīga konkurence, aizskartas patērētāju tiesības un drošības intereses, kā arī nodarīts Latvijas Republikas Satversmes 113.pantā valsts noteiktais autortiesību aizskārums, tādējādi radot personas tiesību un interešu ievērojamu apdraudējumu.

Tiesības saņemt atlīdzību par autortiesību objektu izmantošanu, patērētāju tiesības un drošības intereses, kā arī LR Satversmes 113.pantā noteiktās cietušā tiesības uz autortiesībām ir Krimināllikuma 148.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objekts, līdz ar to tiesas ieskatā, tās vienlaicīgi nevar uzskatīt par citām ar likumu aizsargātām interesēm un tiesībām, kuras būtu ievērojami apdraudētas ar apsūdzētā darbībām.

Tiesa atzīst, ka ar apsūdzētajam inkriminētajām darbībām netika apdraudēta godīga konkurence konkrētajā gadījumā, jo saskaņā ar Konkurences likuma 18.pantu

negodīga konkurence var izpausties šādās darbībās, ja to rezultātā ir radusies vai varētu rasties konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana:

1) cita tirgus dalībnieka (eksistējoša, savu darbību izbeiguša vai reorganizēta) likumīgi lietota nosaukuma, atšķirības zīmju un citu pazīmju izmantošana vai atdarināšana, ja tas var maldināt attiecībā uz tirgus dalībnieka identitāti;

2) cita tirgus dalībnieka ražotās vai realizētās preces nosaukuma, ārējā izskata, marķējuma vai iepakojuma atdarināšana, preču zīmes izmantošana, ja tas var maldināt attiecībā uz preces izcelsmi;

3) nepatiesas, nepilnīgas vai izkropļotas informācijas izplatīšana par citu tirgus dalībnieku vai tā darbiniekiem, kā arī par šā tirgus dalībnieka ražoto vai realizēto preču saimniecisko nozīmi, kvalitāti, izgatavošanas veidu, īpašībām, daudzumu, noderīgumu, cenām, to veidošanas un citiem noteikumiem, kas var šim tirgus dalībniekam nodarīt zaudējumus;

4) cita tirgus dalībnieka komercnoslēpumu ietverošas informācijas iegūšana, izmantošana vai izplatīšana bez tā piekrišanas;

5) cita tirgus dalībnieka darbinieku ietekmēšana ar draudiem vai uzpirkšana, lai radītu priekšrocības.

Konkrētajā gadījumā uzskaitītās darbības nav konstatētas, līdz ar ko nav pamata atzīt, ka tika apdraudēta godīga konkurence.

Izvērtējot minēto, tiesa secina, ka ar apsūdzētajam inkriminētajām darbībām netika radīts būtisks kaitējums ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, līdz ar ko apsūdzētais ir atzīstams par nevainīgu un attaisnojams viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 148. panta pirmās daļas, jo viņa darbībās nav konstatējams Krimināllikuma 148. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvs – nav konstatēta šī noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 526. panta otro daļu, ja tiesa taisa attaisnojošu spriedumu, tā atstāj bez izskatīšanas pieteikumu par nodarījuma rezultātā radītā kaitējuma atlīdzināšanu. Pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas nav šķērslis kaitējuma atlīdzināšanas prasības celšanai Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240. panta pirmās daļas 4.punktu un Autortiesību likuma 70. pantu lietiskie pierādījumi - resoriskās pārbaudes laikā izņemtie datorsistēmas Nr.1 cietais disks un datorsistēmas Nr. 2 cietais disks, kuri glabājas pie krimināllietas, kā kontrafakta eksemplāri ir iznīcināmi.

Pamatojoties uz augstākminēto un vadoties no Kriminālprocesa likuma 511., 512., 519., 525., 526., 529. pantiem, tiesa

n o s p r i e d a :

/pers. B/ atzīt par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 148. panta pirmās daļas un attaisnot.

Cietušo - sabiedrības /Nosaukums A/ un sabiedrības /Nosaukums E/ kaitējuma kompensācijas pieteikumus atstāt bez izskatīšanas.

Lietiskos pierādījumus - resoriskās pārbaudes laikā izņemtos datorsistēmas Nr.1 cieto disku un datorsistēmas Nr. 2 cieto disku, kuri glabājas pie krimināllietas, pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā iznīcināt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai 10 dienu laikā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Par pilna sprieduma sastādīšanas dienu, kad spriedums pieejams tiesas kancelejā, tiek noteikts 2014. gada 23. janvāris.

Pilna sprieduma sastādīšanas termiņš pagarināts un par pilna sprieduma pieejamības dienu noteikts 2014. gada 26. februāris.

Sakarā ar tiesneses S. Hrebtovas ilgstošo darbnespēju par pilna sprieduma pieejamības dienu noteikts 2014. gada 25. aprīlis.

Tiesnese S. Hrebtova